

دختران مجرد قطعی ۳ برابر پسران

از یک میلیون و ۳۰۰ هزار مجرد
قطعی ۹۸۰ هزار نفر را دختران
تشکیل می دهند

مهدی آیینی / گروه جامعه

همه از پیامدهای منفی آن حرف می زنند، اما مطالعات و پژوهش های زیادی روی آن انجام نشده است. برخی کارشناسان بر این باورند مساله مجرد قطعی دخترها پدیده نوظهوری است و تاکنون آن طور که باید به این مساله پرداخته نشده است، زیرا بر اساس آمار منتشر شده از سوی سازمان ثبت احوال کشور ۱۵۲ هزار زن و مرد در کشور زندگی می کنند که از مرز چهل و نه سالگی عبور کرده اند، اما تن به ازدواج نداده اند، این در حالی است که در این بین دخترها با تعدادی برابر با ۹۰ هزار نفر، گوی سبقت را از آقایان فراری از ازدواج ربوده اند.

سازمان ثبت احوال نتایج سرشماری سال ۹۰ را با نتایج برخی پژوهش های خود تلفیق کرده و آماری را منتشر کرده که بر اساس آن می توان تعداد دختران و پسران مجرد را با هم مقایسه کرد.

علی اکبر محزون، مدیر کل دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی سازمان ثبت احوال کشور به جام جم می گوید: برخی ها ادعا کرده بودند که ۲۲ میلیون جوان ازدواج نکرده در کشور وجود دارد، اما مشکل کار اینجاست که آنها افرادی ده ساله را نیز در این آمار به حساب آورده اند.

ادامه در صفحه ۱۷

دختران مجرد قطعی ۳ برابر پسران

در کشور ۹۸۰ هزار دختر و ۳۲۰ هزار پسر در مرز رسیدن به مجرد قطعی هستند

ادامه از صفحه اول

این در حالی است که محزون معتقد است، برای به دست آوردن آمار ازدواج نکرده‌ها باید اطلاعات افرادی که در سن متعارف ازدواج قرار دارند، بررسی شود. براساس آمارهای ارائه شده ۶۸ درصد ازدواج‌های آقایان بین بیست تا سی و چهار سالگی ثبت شده است. در خصوص خانم‌ها نیز باید یادآور شد که ۸۵ درصد آنها بین پانزده تا بیست و نه سالگی ازدواج کرده‌اند. به همین دلیل می‌توان این سنین را به عنوان سن متعارف ازدواج برای دختران و پسران در نظر گرفت و با توجه به آن تعداد افراد ازدواج نکرده را محاسبه کرد. مدیرکل دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی سازمان ثبت احوال کشور اظهار می‌کند: در بررسی‌های ما مشخص شد تعداد آقایانی که ۲۰ تا ۳۴ سال دارند، اما هرگز ازدواج نکرده‌اند، پنج میلیون و ۵۷۰ هزار نفر است و تعداد خانم‌هایی نیز که ۱۵ تا ۲۹ سال دارند، ولی هرگز ازدواج نکرده‌اند، پنج میلیون و ۶۷۰ هزار نفر است. بنابراین می‌توان گفت در کل کشور ۱۱ میلیون و ۲۴۰ هزار نفر در سن متعارف ازدواج هستند، اما هنوز مجرد باقی مانده‌اند.

عبور از سن متعارف

این در حالی است که بخش نگران‌کننده این آمار به افرادی مربوط می‌شود که از سن متعارف ازدواج عبور کرده‌اند، زیرا آنها دیر یا زود آمار مجرد قطعی را در کشور افزایش خواهند داد. سازمان ثبت احوال این افراد را اشخاصی می‌داند که به چهل و نه سالگی رسیده‌اند، اما تاکنون تشکیل خانواده نداده‌اند، محزون در این باره عنوان می‌کند: آقایان مجرد بین سی و پنج تا چهل و نه ساله ۲۲۰ هزار نفر هستند، اما نکته اینجاست که خانم‌هایی که ۳۰ تا ۴۹ سال دارند و مجرد هستند ۹۸۰ هزار نفرند.

در واقع در کل کشور یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر دختر و پسر در کشور وجود دارد که هنوز به سن مجرد قطعی نرسیده‌اند، اما تن به ازدواج نداده‌اند. نگران‌کننده‌تر این که تعداد خانم‌های مجرد خیلی بیشتر از آقایان است. محمد میرزایی، رئیس انجمن جمعیت‌شناسی درباره علت تعداد بیشتر خانم‌های مجرد به جام‌جم می‌گوید: تعداد بیشتر خانم‌ها نسبت به آقایان واقعا جای نگرانی دارد. اکنون سن ازدواج بالا رفته و میزان ازدواج دخترها که در گذشته بین ۱۵ تا ۱۹ سال ثبت می‌شد، کاهش پیدا کرده است. محمود مشفق، عضو هیات علمی مرکز مطالعات و پژوهش‌های جمعیتی آسیا و اقیانوسیه نیز در گفت‌وگو با جام‌جم با بیان این که سن ازدواج در کشور بالا رفته و خیلی‌ها ازدواج را به تأخیر می‌اندازند، تأکید می‌کند: در سال‌های اخیر جامعه ما

حالت گذار داشته، یعنی از ازدواج زودرس به ازدواج دیررس رسیده‌ایم. این در حالی است که برای قضاوت درست باید با بررسی منابع مختلف آماری را مقایسه کنیم.

ازدواج نکرده‌ها را جدی بگیرد

نکته اینجاست که بخشی از افراد جامعه از سن متعارف ازدواج عبور کرده و به سنی می‌رسند که دیگر باید آنها را جزو افرادی به حساب آورد که هرگز ازدواج نمی‌کنند. محزون درباره این افراد می‌گوید: آنها اشخاصی هستند که از چهل و نه سالگی عبور کرده‌اند. این افراد اگر بعد از این سن نیز ازدواج داشته باشند، کارشناسان عمل آنها را جزو آمارهای تحلیلی محسوب نمی‌کنند، زیرا ازدواج آنها بندرت می‌تواند روی افزایش جمعیت تأثیر بگذارد.

مدیرکل دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی سازمان ثبت احوال کشور اظهار می‌کند: براساس پژوهش‌های انجام شده در سازمان ثبت احوال تعداد آقایانی که مجرد قطعی محسوب می‌شوند، ۶۲ هزار نفر و خانم‌ها نیز ۹۰ هزار نفر هستند. به این ترتیب می‌توان گفت در کشور ۱۵۲ هزار نفر هرگز ازدواج نکرده‌اند. محزون درباره درستی این آمار تأکید می‌کند: کارشناسان ما با توجه به اطلاعات سرشماری سال

۹۰ این آمار را به دست آورده‌اند، اگر برخی‌ها تعداد این افراد را بیشتر از این می‌دانند، اظهار نظر غیرکارشناسی می‌کنند. رئیس انجمن جمعیت‌شناسی درباره این آمار بیان می‌کند: مجرد قطعی آقایان تا ۱۳۶۵ بیشتر بود، اما اکنون نزدیک به دو دهه است که مجرد قطعی خانم‌ها افزایش پیدا کرده و از آقایان پیشی گرفته‌اند. به گفته وی، بخشی از این مساله به پیچیده‌تر شدن همسریابی و گرایش بیشتر خانم‌ها به تحصیل مربوط است.

این در حالی است که باید گفت تعداد افرادی که هرگز ازدواج نکرده‌اند در جامعه‌های شهری بیشتر است، اما باید هشدار داد آمار این افراد در روستاها نیز در حال افزایش است، زیرا خیلی از جوانان روستایی در جستجوی شغل به شهرها مهاجرت می‌کنند. این مساله به طور حتم سبب افزایش مجرد قطعی دختران روستایی می‌شود.

خطری به نام تک‌زیستی

خطر مجرد قطعی یا تک‌زیستی در جامعه ما آن طور که باید و شاید جدی گرفته نشده است، زیرا خیلی از مسئولان به این ماجرا به چشم مساله جدید نگاه کرده و عنوان می‌کنند تاکنون مطالعات کاملی در این خصوص انجام نشده است.

عضو هیات علمی مرکز مطالعات و پژوهش‌های جمعیتی آسیا و اقیانوسیه یادآور می‌شود: تک‌زیستی پیامدهای زیادی دارد، مطالعات جامعه‌شناسی حاکی است که این افراد مشکلات روانی و شخصیتی بیشتری نسبت به افراد متاهل پیدا می‌کنند، برای نمونه احتمال خودکشی در افرادی که مجرد زندگی می‌کنند، بیشتر است. افزون بر این، نمی‌توان از پیامدهای منفی مجرد قطعی در حوزه جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و جمعیت‌شناسی غافل شد.

مشفق ادامه می‌دهد: این در حالی است که می‌توان گفت بخشی از علت بروز این مشکل در جامعه ما گذار از جامعه سنتی به مدرن است. اینها مسائل نوظهور جامعه هستند، شاید قبلا بوده، اما شخصی به آن توجه نکرده است، این در حالی است که این مساله راه‌حل دارد و با مهندسی اجتماعی می‌توان مانع پیامدهای منفی آن شد. هرچند بخشی از تغییرات اجتماعی اجتناب‌ناپذیر است، اما نباید از یاد برد که با حمایت‌های اجتماعی و اقتصادی از جوانان می‌توان تا حدی از تأثیر منفی آن بر جامعه کاست. افزون بر این نباید فراموش کرد که مشکلات اجتماعی ابعاد زیادی داشته و راه‌حل‌های آن نیز زمانبر هستند، به همین دلیل باید بوم‌محور برای کنترل آنها وارد عمل شد.